

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Brno, Jasanová 2

Jasanová 2/647, 637 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 350

Termín konání komplexní inspekce: 12. – 15. únor 2002

Čj.	122 132/02-5099
Signatura	kl2cv105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Brno, Jasanová 2 je úplnou základní školou s devíti ročníky, ve kterých je vyučováno 212 žáků. Zřizovatelem školy je městská část Brno – Jundrov, Veslařská 56, 637 00 Brno. Od 1. ledna 1995 je škola příspěvkovou organizací, která poskytuje žákům základní vzdělání podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2, pronajímá prostory školy, zajišťuje údržbu a správu majetku. Škola sdružuje školní jídelnu s kapacitou 480 jídel a školní družinu s kapacitou 54 žáků. V omezené míře poskytuje stravovací služby pro veřejnost.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Předmětem komplexní inspekce byla kontrola a hodnocení systému vzdělávání školy a hodnocení činnosti jejích součástí. Kvalita vzdělávání byla hodnocena především na základě hospitační činnosti, kterou realizoval tým školních inspektorů v předmětech český jazyk, matematika a anglický jazyk na I. stupni, český jazyk, anglický jazyk, matematika, fyzika, informatika, přírodopis, zeměpis a hudební výchova na II. stupni základní školy. Úroveň a efektivita výuky byla sledována v oblasti plánování, přípravy, organizace a podmínek výuky, způsobu hodnocení a motivace žáků, vzájemné interakce a komunikace.

I. stupeň ZŠ

Týdenní počet vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících i časová dotace hodin vyučovaných předmětů odpovídaly učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Zpracované časově-tematické plány pro jednotlivé předměty i ročníky vytváří předpoklad pro kontinuitu výuky hospitovaných předmětů. V plánech pro český jazyk ve čtvrtém a pátém ročníku chybí začlenění specifické složky psaní. Bezprostřední příprava učitelů na výuku vycházela z jejich pedagogických zkušeností a potřeb žáků, byla odpovědná a pečlivá. Učitelé si kladli reálné vzdělávací cíle, jež vycházely z tématu probíraného učiva, odpovídaly možnostem žáků a v průběhu vyučování se je dařilo plnit. Jejich formulace však nebyla v některých případech volena s ohledem na činnosti žáků ve vyučování. O žácích se specifickými poruchami učení získávají vyučující informace prostřednictvím materiálů zpracovaných výchovnou poradkyní a také prostřednictvím zpráv pedagogicko-psychologické poradny.

V letošním školním roce je výuka (kromě anglického jazyka) personálně zabezpečena učitelkami s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Přínosem pro práci se žáky se speciálními potřebami je skutečnost, že jedna učitelka má vystudovanou speciální pedagogiku a současně působí jako výchovný poradce.

Škola má pro výuku na I. stupni k dispozici dostatek vhodných učeben s účelným a funkčním zařízením, které je postupně modernizováno (renovace žakovských lavic, instalace tabule na psaní fixy). Prostorové podmínky jsou vzhledem k počtu přítomných žáků ve třídách dobré. Dlouhodobou názornost a podnětnost ve výuce zprostředkovávají různé druhy učebních pomůcek rozmístěných ve třídách, které jsou v závislosti na finančních možnostech školy průběžně modernizovány. Pro zajištění aktuální názornosti v přímé souvislosti s probíraným učivem si učitelky zhotovují jednoduché pomůcky také samy. Vystavené výtvarné práce žáků společně s názornými pomůckami tvořily po estetické stránce velmi pěkné a podnětné pracovní prostředí. Při osvojování jazykových a matematických vědomostí a dovedností užívali žáci kromě učebnic, pracovních sešitů a nakopírovaných pracovních listů také pomůcky umožňující jim předmětnou činnost a konkrétní operace, např. počítadla, skládací abecedu, kartičky s čísly

a příklady. Z audiovizuální techniky je v každé třídě umístěn televizor, někde také magnetofon, který byl využit v jedné hodině při relaxaci. Žáci I. stupně mají k dispozici také počítačovou učebnu, kterou využili žáci se specifickými poruchami učení v nepovinném předmětu.

Škola se snaží v rámci svých možností vytvářet potřebné podmínky pro dodržování psychohygienických zásad (relaxační koberce ve třídách, pitný režim, realizace akce „Školní mléko“, třídění odpadu ve třídách). Poněkud horší se jeví světelné podmínky ve třídách z důvodu slabšího umělého osvětlení. Členění vyučovacích hodin a zvolené pracovní tempo odpovídaly ve většině případech složení žáků a jejich možnostem. V průběhu výuky ne všichni vyučující reagovali odpovídajícím způsobem na únavu a pokles výkonnosti žáků, např. cíleným zařazením relaxačních prvků nebo častější změnou pracovních činností. Celkově převažovala ve třídách klidná pracovní atmosféra.

Organizace výuky, užití formy a metody byly u jednotlivých vyučujících odlišné nejen vzhledem k věku žáků a jejich možnostem, ale také vzhledem k pedagogickým zkušenostem, metodickým dovednostem i kreativitě vyučujících. Množství a výběr informací akceptoval náročnost učiva a schopnosti většiny žáků. Učivo bylo interpretováno věcně správně. V oblasti organizace výuky byl uplatňován spíše frontální způsob. Efektivní uplatnění činnostního pojetí vyučování, kdy by měli žáci příležitost aktivně se podílet na vlastním vzdělávání a získávat tak vědomosti vlastní činností, bylo pozorováno převážně u mladších žáků, kde byla zařazena skupinové práce a pracovní činnosti se častěji střídaly. V hospitovaných hodinách převažovalo opakování a procvičování probraného učiva, v některých se probíhala nová látka. Nové poznatky byly logicky vyvozovány ve vzájemných souvislostech, v návaznosti na předchozí učivo a na praktické zkušenosti žáků. Žáci byli vedeni k dovednostem správně aplikovat získané vědomosti při řešení zadávaných úkolů, což se většině z nich úspěšně dařilo. Užití menší názornosti při výkladu nové látky v matematice způsobilo některým žákům potíže při následné samostatné práci, což vyučující částečně vyřešila individuálním vysvětlováním učiva. V jednom případě měli žáci možnost zvolit si příklady pro samostatnou práci podle náročnosti a zároveň jim učitelka sdělila způsob hodnocení. V ojedinělých případech zvolená organizace výuky v hodině neposkytovala všem žákům příležitost aktivně se do výuky zapojit. Diferencované zadávání úkolů s ohledem na potřeby žáků se speciálními poruchami učení bylo pozorováno téměř ve všech hodinách.

Vstupní motivaci nahrazovalo stručné sdělení vzdělávacího cíle a náplně vyučovací hodiny. V menší míře byla úvodní motivace volena cíleně s přímou návazností na probírané učivo. Pokud byla motivace v průběhu vyučování různými formami účelně a nenásilně realizována, dařilo se jejím prostřednictvím získat zaujetí žáků pro školní práci, žáci se dokázali soustředit a jejich činnost vykazovala převážně velmi dobré výsledky. V opačném případě byli pasivní, někteří nenašli úspěšné uplatnění. Zavedené motivační hodnocení, stejně jako sdělení způsobů hodnocení samostatné práce u nejmladších žáků byly realizovány s žádoucím efektem. Výchozí znalosti žáků byly prověřovány většinou ústní formou. Pokládané otázky při opakování učiva nebyly zaměřeny pouze na jeho pamětní osvojení, ale také na pochopení vzájemných vztahů a souvislostí a následně na aplikaci učiva. Pokud po splnění úkolů následovala kontrola, oprava a zdůvodnění případných chyb, měli žáci ihned zpětnou vazbu o své úspěšnosti a učitelka o míře zvládnutí probíraného učiva. Průběžné hodnocení výsledků práce žáků formulovaly učitelky někdy formálně, ve většině sledovaných hodin však bylo adresné a vyznívalo pozitivně. Do vzájemného hodnocení byli žáci zapojováni ojediněle, vlastní sebehodnocení realizováno nebylo. Celkové hodnocení pracovního výkonu a aktivity žáků v závěru hodin prováděly učitelky obecně, někdy zůstalo z časových důvodů opomenuto.

Respektování osobnosti žáků, tolerantní přístup vyučujících k nim a snaha o vytvoření klidné pracovní atmosféry byla příznačná pro většinu sledovaných hodin. Žáci většinou

akceptovali a respektovali dohodnutá pravidla chování. Ojedinělé nežádoucí projevy chování žáků z důvodu přílišné tolerance vyučující narušily jinak plynulý průběh vyučovací hodiny. V hospitovaných hodinách převažovala oboustranná komunikace vyučujících a žáků, v některých vyučovacích hodinách dominoval verbální projev učitelky. Zatímco u nejmladších žáků byl vytvářen v průběhu vyučování potřebný prostor pro jejich slovní vyjádření a osvojování komunikativních dovedností, u věkově starších žáků je na toto pamatováno v menší míře. Příležitost k vzájemné komunikaci a interakci měli žáci při realizaci skupinové činnosti.

Plánování a příprava výuky vychází z realizovaného vzdělávacího programu, vyazuje velmi dobrou úroveň. Personální podmínky vzhledem k požadované odbornosti učitelů jsou velmi dobré, stejně jako podmínky materiální a psychohygienické. V organizaci, užitých metodách a formách práce převažovala velmi dobrá úroveň. Motivace byla ve většině případech účinná. Hodnocení výkonu žáků bylo ze strany vyučujících objektivní, žáci však nemají potřebné dovednosti v oblasti vzájemného hodnocení a sebehodnocení, protože k jejich získávání nejsou cíleně vedeni. Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky a učiteli byla velmi dobrá, žákům bylo poskytnuto méně příležitostí k vzájemné komunikaci a spolupráci.

V hodnocení jednotlivých hospitovaných hodin převažovala velmi dobrá úroveň vzdělávání, proto je průběh a kvalita vzdělávání na I. stupni ZŠ hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Anglický jazyk

Jelikož anglický jazyk na I. i II. stupni ZŠ vyučují stejné učitelky, hodnocení tohoto předmětu je popsáno pro oba stupně společně.

Výuka anglického jazyka vycházela ze schválených učebních dokumentů. Vyučující mají zpracovány tematické plány, které plně respektují požadavky osnov. Jejich bezprostřední příprava na vyučování byla pečlivá. Vzdělávací cíle se dařilo realizovat.

Obě začínající učitelky, které anglický jazyk vyučují, nespĺňují svým vzděláním požadovanou pedagogickou ani odbornou způsobilost pro výuku předmětu. Po odborné stránce neměla tato skutečnost vliv na kvalitu výuky, ta však byla snížena v oblasti organizace a v metodickém vedení výuky. Vzhledem k tomu, že jazyková učebna na škole chybí, probíhaly hospitované hodiny v kmenových třídách, které byly funkčně vybaveny, vyzdobeny pracemi žáků, ale pro výuku daného předmětu chyběla dostatečná názornost a podnětnost. V hospitovaných hodinách pracovali žáci s učebnicemi, sešity, připravenými texty a obrázky, využívali také zobcové flétny. Z didaktické techniky byl využíván magnetofon. Na dodržování psychohygienických zásad bylo ve sledovaných hodinách často zapomínáno (např. chybělo větrání, třídy nebyly vhodně osvětleny). Relaxační prvky byly více zařazovány u starších žáků, ale ne vždy zcela vhodně (v úvodu hodiny byla zařazena hra na nepřiměřeně dlouhou dobu, která navíc neodpovídala věku žáků), v nižších ročnících byla relaxace žáků opomenuta.

Ve výuce byly využívány metody frontálního charakteru, v některých hodinách byla realizována práce žáků ve skupinách nebo ve dvojicích, často však převažoval výklad učitelek. Pro vlastní aktivitu žáků nebyl vytvořen potřebný prostor. Tempo práce bylo pomalé a neodpovídalo věku žáků. Odborná a věcná stránka výuky byla na velmi dobré úrovni. V hodinách často převažoval písemný projev nad komunikací žáků. Na druhém stupni bylo individuálně a citlivě přistupováno k žákům se specifickými poruchami učení. Velmi malý důraz byl kladen v daném předmětu na úpravu sešitů žáků.

Cílená vstupní motivace zcela chyběla, v žádné hospitované hodině nebylo zaznamenáno ani sdělení programu a cíle hodiny. Motivace žáků byla zařazena průběžně. V hodinách převažovalo slovní hodnocení výkonu žáků, klasifikace jejich znalostí byla realizována ojediněle. V závěru vyučovacích hodin chybělo závěrečné opakování, shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků. Vzájemné hodnocení nebo sebehodnocení žáků nebylo ve sledovaných hodinách rovněž pozorováno.

Mluvený projev a vzájemná komunikace mezi žáky v hodinách se objevily zcela ojediněle, žáci byli málo aktivní. Vyučování na II. stupni bylo vedeno výlučně v anglickém jazyce, na I. stupni v převážné míře také. V chování a jednání žáků byl poměrně velký rozdíl. Zatímco na II. stupni nebyly zaznamenány sebemenší projevy nevhodného chování, ve třídách I. stupně nebyla jasně stanovena pravidla chování. Tato skutečnost vedla k nežádoucím projevům žáků, ti se plně nesoustředili na výuku, což se částečně negativně promítlo do celkové kvality výuky. Verbální komunikace i neverbální projevy učitelek byly velmi dobré.

Velmi dobrá úroveň byla konstatována v oblasti plánování a přípravy výuky. Podmínky výuky jsou celkově hodnoceny jako průměrné, i když psychohygienické podmínky byly pouze vyhovující. Průměrnou úroveň vykazovaly také oblasti organizace výuky, motivace a hodnocení, komunikace a interakce.

Kvalita výuky anglického jazyka na I. a II. stupni byla celkově hodnocena jako průměrná.

II. stupeň ZŠ

Matematika, fyzika

Časová dotace hodin matematiky a fyziky odpovídala schválenému učebnímu plánu. V osmém a devátém ročníku se matematika v rámci realizovaného projektu vyučuje ve dvou dvouhodinových blocích. Toto organizační opatření nemá negativní vliv na naplňování učebních osnov. Rozpracované tematické plány jsou předpokladem k zajištění kontinuity výuky. Z volitelných předmětů je vyučován seminář a praktika z přírodovědných předmětů, jehož náplní jsou pouze témata matematická, což je v rozporu s učebními osnovami tohoto předmětu. Žáci 5. a 6. ročníku mají možnost navštěvovat zájmový útvar „Zajímavá matematika“. Všichni vyučující byli na výuku pečlivě připraveni, avšak struktura a časové rozvržení některých hodin neposkytovalo dostatečný prostor pro závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení průběhu hodiny a dosažených výsledků. Stanovované vzdělávací cíle byly reálné a odpovídaly aktuálnímu složení třídy.

Učitelé vyučující tyto předměty mají potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Výuka probíhala v kmenových učebnách, v odborné učebně fyziky a chemie a v učebně informatiky. Učebny byly dostatečně prostorné, čisté, podnětnost prostředí zvyšovaly nástěnné obrazy s matematickou a fyzikální tematikou. Odborná učebna fyziky a chemie plní svoji funkci již jen částečně, neboť rozvody médií v žákovských lavicích nejsou funkční. Na nábytku je patrné značné opotřebení a jeho estetická úroveň je nízká. Učitelé použili v hospitovaných hodinách dostupné učební pomůcky i pomůcky vlastní výroby. Nové učební pomůcky pro výuku matematiky a fyziky jsou modernizovány a pořizovány jen zcela výjimečně. Pokud byla ve výuce použita výpočetní a didaktická technika, bylo její využití účelné.

Z hlediska psychohygieny neposkytovalo přirozené ani umělé osvětlení většiny učeben, kde probíhala sledovaná výuka, dostatek světla. Výukové prostory byly přiměřeně vytápěny i větrány. Vyučující ve většině navštívených hodin důsledně nesledovali správné držení těla

žáků při jejich činnostech v lavicích a nekladli patřičný důraz na relaxační činnosti během hodin.

Struktura hospitovaných hodin korespondovala s věkem žáků i s deklarovanými vzdělávacími cíli. Pokyny vyučujících byly srozumitelné a žáci je respektovali. Z vyučovacích metod převládaly frontální metody a formy práce - výklad, rozhovor, diskuse, částečně samostatná práce, méně již projektové metody, metoda napodobování a jen zcela ojediněle skupinová práce, kooperativní metody a hra. V průběhu hodin sledovali učitelé postupné naplňování cílů. Pracovní tempo žáků se specifickými potřebami vyučující respektovali, vytvářeli v dostatečné míře prostor pro vyjadřování vlastního názoru žáků. Díky realizovanému projektu „Matematika bez bázně“, jehož součástí bylo alternativní bodové hodnocení žáků, měla většina žáků možnost úspěšného uplatnění. Také ve fyzice, kde je projekt využíván, byli žáci tímto způsobem hodnoceni. Ve většině sledovaných hodin se dařilo vyučujícím navozovat samostatnou aktivitu žáků, rozvíjet jejich logické myšlení a představivost. Žáci měli možnost uplatnit vlastní způsoby řešení uložených úkolů. V hodinách matematiky prokazovali zběhlost při řešení úloh s celými čísly, dovedli pracovat s geometrickými pojmy, chápali jejich význam, orientovali se v rovině i v prostoru. Ve fyzice žáci objasňovali a popisovali fyzikální děje i jejich aplikace v technické praxi. Učivo bylo interpretováno věcně správně, ve fyzice byl kladen důraz na postupný proces objevování a rozšiřování poznatků o přírodě a vesmíru.

Žáci byli ve většině sledovaných hodin úspěšně motivováni nejen v úvodu vyučovacích hodin, ale také v jejich průběhu pomocí příkladů z praxe a využitím životních zkušeností žáků. Vyučující vždy kladli důraz na výchozí znalosti, které opakovali formou individuálního ústního zkoušení nebo písemným testem. Zkoušení mělo ucelenou myšlenkovou strukturu, obsah zkoušení byl zaměřen na probrané učivo, případně na učivo, v němž žáci vykazovali neznalosti. Vyučující analyzovali chyby, kterých se žáci dopouštěli, zobecňovali je a průběžně dle potřeby se k nim vraceli. Hodnocení žáků bylo objektivní, s využitím alternativního způsobu bodového hodnocení, avšak bez prvků sebehodnocení žáků. Vyučující poskytovali při řešení úkolů žákům pomoc, respektovali jejich individuální dispozice. I dílčí úspěchy žáků vyučující oceňovali, chybující žáky povzbuzovali.

Ve sledovaných hodinách byla zaznamenána uvědomělá kázeň žáků vycházející ze znalosti dohodnutých pravidel vzájemného vztahu učitel - žák. Žáci prokazovali kladný vztah k vyučovaným předmětům. Hodiny probíhaly v prostředí vzájemné důvěry a tolerance. Diskuse byla vedena jen ve směru učitel - žák a opačně, nikoliv mezi žáky navzájem. Verbální a neverbální projev vyučujících byl velmi dobrý.

Výuka matematiky a fyziky byla ve všech sledovaných oblastech velmi dobrá s výjimkou materiálních a psychohygienických podmínek, které jsou průměrné.

Celkově je kvalita těchto předmětů z hlediska průběhu a výsledků vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

Informatika

Informatika je vyučována v rámci předmětu praktické činnosti v 6. ročníku a jako volitelný předmět od 7. ročníku jednu hodinu týdně. Časová dotace odpovídá schválenému učebnímu plánu, učební osnovy jsou plněny. Kontinuita učiva je zajišťována tematickými plány pro jednotlivé ročníky. Výuka informatiky navazuje na nepovinný předmět informatika, který je vyučován od 2. do 5. ročníku. Stanovené výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání a vycházely z aktuálního složení třídy. Příprava vyučujícího na hodiny byla pečlivá a zodpovědná. Obsahovala rovněž tvorbu vlastních aplikací pro testování znalostí a dovedností žáků.

Vyučující splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a dále se v informačních technologiích vzdělává, což se také pozitivně promítlo v kvalitě sledované výuky. Ta probíhala v vhodné a účelně zařízené odborné učebně informatiky, která zároveň plní funkci sborovny a knihovny. Hardwarové vybavení je již zastaralé, avšak účelným doplněním programového vybavení dosud plně vyhovuje výukovým potřebám. Počet stanic vždy neumožňoval individuální práci na počítači všem žákům současně. Rozmístění počítačů v učebně zajišťovalo dodržování psychohygienických zásad. Zastínění oken umožňovalo práci na počítačích bez zvýšené únavy zraku.

Struktura vyučovacích hodin informatiky odpovídala věku žáků i jejich dosavadním dovednostem při práci s výpočetní technikou. Výběr učiva, jeho množství i náročnost odpovídaly požadavkům učebních osnov. Vyučující uplatnil projektovou metodu, výklad a především samostatnou práci žáků na počítačích. Nové učivo bylo demonstrováno prostřednictvím počítačové sítě na monitoru každého žáka, který po navození samostatné aktivity si toto učivo osvojoval při plnění praktických úkolů. Rozmístění počítačů v učebně umožňovalo vyučujícímu plně kontrolovat práci všech žáků a poskytovat jim individuální pomoc. Žáci měli možnost se úspěšně uplatnit při řešení dílčích úkolů zpracovávaných projektů. Během samostatné práce se žáci obraceli na vyučujícího, který jim pomáhal a zobecňoval chyby jednotlivých žáků. Skupinové aktivity byly zaznamenány při spontánní spolupráci vedle sebe sedících žáků. Samostatné práci žáků byla věnována větší část vyučovacích hodin. Žáci ve všech sledovaných hodinách prokazovali velmi dobré znalosti a dovednosti při práci s počítačem. Dosahovali velmi dobrých výsledků při úvodních testech, které se týkaly práce s textovým a tabulkovým procesorem. Samostatně pracovali s Internetem, dokázali získávat informace na doporučených internetových stránkách, sami uváděli další související internetové stránky. Při této činnosti dosahovali někteří žáci výborných výsledků, což bylo patrné také z předložených již dříve zpracovaných projektů.

Již samotná práce na počítači představovala pro žáky značný motivační impuls, který byl posilován zadanými úkoly s úzkými vazbami na praxi. Z mezipředmětových vztahů bylo využíváno poznatků ze zeměpisu a matematiky. Výchozí znalosti ověřoval učitel na úvodních testech zpracovaných poutavou formou. Žákům poskytoval pomoc při řešení úkolů, podporoval jejich sebehodnocení, povzbuzoval je pochvalou a oceňoval jejich dílčí úspěchy. V závěru všech vyučovacích hodin učitel zhodnotil práci žáků a vymezil další postup při řešení projektů.

Žáci byli zaujati plněním uložených úkolů, jejich chování bylo velmi dobré. Výuka probíhala v prostředí vzájemné důvěry, pochopení a partnerských vztahů. Žáci se bez obav obraceli o radu, vyjadřovali své názory, o kterých s vyučujícím diskutovali. Byl zaznamenán výrazně pozitivní vztah k výuce. Žáci přesně formulovali otázky, používali odborné výrazy a uvědomovali si přínos a možnosti výpočetní techniky.

Materiální a psychohygienické podmínky byly velmi dobré, v ostatních sledovaných jevech byla kvalita výuky informatiky vynikající. Celkově je výuka informatiky vynikající.

Český jazyk, přírodopis, zeměpis

Oblast přípravy, plánování a podmínek výuky těchto hospitovaných předmětů je zhodnocena souhrnně, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, komunikace a interakce jsou popsány u každého předmětu samostatně.

Výuka sledovaných předmětů probíhala v době konání inspekce v souladu se schválenými učebními plány a osnovami. Perspektivní příprava pedagogů na výuku je zajišťována prostřednictvím tematických plánů, které zabezpečují kontinuitu učiva mezi

ročníky. Bezprostřední příprava učitelů na jednotlivé hodiny byla velmi dobrá, hodiny byly pečlivě promyšleny a připraveny. Stanovené cíle hodin hospitovaných předmětů korespondovaly s nácvikem poznatků a dovedností, které jsou zahrnuty do standardu vzdělávání. V některých případech však byly formulovány jako učební požadavky, nebo zohledňovaly činnost učitele.

Odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících sledovaných předmětů odpovídá právním normám. Dlouholeté pedagogické zkušenosti učitelů pozitivně ovlivnily kvalitu vyučování. Sledované hodiny probíhaly v kmenových třídách vybavených běžným školním nábytkem. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám, učební prostředí je podnětné a z estetického hlediska velmi pěkné. Didaktická a audiovizuální technika je ve škole k dispozici, byla vhodně využita v hodině přírodopisu. Materiální podmínky pro výuku českého jazyka jsou průměrné, pro výuku přírodopisu a zeměpisu velmi dobré. Stávající učební pomůcky jsou využívány účelně, nové pomůcky jsou pořizovány a modernizovány postupně podle finančních možností školy. Žáci mají pro všechny předměty potřebné učebnice, v zeměpise atlasy. Ve škole není zřízena žákovská knihovna. Nepříliš rozsáhlý knižní fond je uložen v počítačové učebně, která zároveň slouží jako sborovna, učitelé i žáci si mohou publikace podle potřeby vypůjčit. Psychohygienické zásady výuky byly převážně respektovány, ve všech hodinách panovala příjemná a vstřícná atmosféra. Relaxační prvky nebyly při vyučování cíleně zařazovány, nebyl jim věnován přiměřený prostor, jejich absence však byla ve většině případech kompenzována střídáním různých forem a metod práce.

Plánování a příprava výuky byly v českém jazyce a přírodopise na velmi dobré úrovni, v zeměpise vynikající.

Materiální podmínky jsou v českém jazyce průměrné, v přírodopise a zeměpise velmi dobré. Psychohygienické podmínky v těchto předmětech byly velmi dobré.

Český jazyk a literatura

Náplň všech sledovaných hodin a jejich realizace byla v souladu s deklarovanými vzdělávacími cíli. I když převažovaly frontální metody práce, nejednalo se o pasivní předávání poznatků, ale žáci se většinou aktivně podíleli na jejich vyvozování. Vyučující se je snažila vést k samostatnému logickému myšlení. Žáci učivo na mnoha cvičeních procvičovali a upevňovali, účelně a často pracovali s učebnicemi. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Učitelka je informována o žácích se specifickými poruchami učení, ve vyučování je zohledňovala při samostatné práci i hodnocení. Žákovské sešity jsou průběžně kontrolovány a opravovány.

Učitelka průběžně motivovala žáky aktualizací učiva a využíváním mezipředmětových vztahů. Snažila se rozvíjet estetické cítění žáků, posilovala v nich vztah k jazyku a literatuře. Zájem žáků vzbudil referát o přečtené knize a následná diskuse o něm, soutěž a křížovka. Opakování probíhalo na začátku hodin písemně i ústně, žáci při něm byli vedeni k vzájemné kontrole a hodnocení. V dostatečné míře bylo využíváno pozitivního posilování. Průběžné opakování poskytovalo žákům dostatek prostoru pro zvládnutí učiva. V závěru všech sledovaných hodin chybělo zhodnocení práce žáků s podporou jejich sebereflexe.

Žáci dodržovali stanovená pravidla jednání, chovali se slušně a kultivovaně. Jejich komunikativní schopnosti byly rozvíjeny při mluvních cvičeních, většinou však převažoval verbální projev učitelky. Byla připouštěna různost názorů, této možnosti však všichni žáci nevyužili. V hodinách bylo možno pozorovat klidnou atmosféru, jež byla založena na oboustranném respektu.

Kvalita výuky českého jazyka a literatury byla ve výše popsaných jevech velmi dobrá. Celkově měla rovněž velmi dobrou úroveň.

Přírodopis

Organizace, metody a formy výuky se lišily v závislosti na naplňování vzdělávacích cílů hodin. Pokud byl stanoven s ohledem na činnost učitele bez zřetele na výstupní znalosti a dovednosti žáků, dominoval výklad nového učiva spojený s malou snahou o zajištění zpětné vazby. Žáci se tak stávali příjemci hotových informací. Naopak při skupinové a samostatné práci měli dostatek prostoru pro aktivní osvojování si nového učiva i pro vzájemnou kooperaci. Žáci prokázali schopnost vyhledávat a třídit informace, pracovat samostatně s učebnicí i dalšími informačními zdroji. Učitelé měli snahu rozvíjet logické myšlení žáků a vedli je k chápání vzájemných souvislostí. Učivo bylo interpretováno srozumitelně a věcně správně. Vyučovací čas byl využit efektivně, všechny sledované hodiny charakterizovalo účelné využití množství názorných pomůcek a vysoká aktivita žáků.

V úvodu všech hospitovaných hodin učitelé žáky motivovali seznámením s plánovaným průběhem a tématem hodiny. Průběžná motivace byla realizována poukazováním na praktický aspekt probíraného učiva, mezipředmětovými vztahy a pozitivním posilováním. Učitelé navazovali na předchozí znalosti žáků, které prověřovali orientačním, případně písemným zkoušením, neopomíjeli ani závěrečné opakování a hodnocení, které bylo realizováno ve většině vyučovacích hodin.

Pravidla spolupráce a komunikace mezi žáky a učiteli byla stanovena a oběma stranami respektována. Učitelé svým pěkným přístupem k žákům navozovali přátelskou pracovní atmosféru. Byla připouštěna různost názorů. Uplatnění nacházeli zejména aktivnější a průbojnější žáci. Verbální i neverbální projevy učitelů byly na velmi dobré úrovni.

Kvalita výuky přírodopisu byla v oblastech organizace, metod a forem práce, motivace a hodnocení, komunikace a interakce velmi dobrá. Celkově vykazovala velmi dobrou úroveň.

Zeměpis

Promyšlená organizace hodin spočívala v účelném střídání činností a v pestrých metodách a formách práce. Poutavý výklad nové látky byl doplňován řízeným rozhovorem a následným procvičováním učiva při samostatné i skupinové práci. V hodinách byly účelně používány učebnice, atlasy a další nakopírované materiály. Žákům nebyly předkládány hotové poznatky, ale sami se podíleli na jejich vyvozování. Při samostatné práci mohli pracovat individuálním tempem, byly jim zadávány také diferencované úkoly. Pochopení zadaných úkolů si učitelka průběžně ověřovala. Přestože výuka měla svižné tempo a spád, měli žáci dostatek času na pochopení i důkladné procvičení učiva. Prokazovali velmi dobrou orientaci na mapě, vysokou míru znalostí i schopnost poznatky aplikovat. Výuka byla vedena věcně a odborně správně, s vysokou efektivitou a zapojením všech žáků.

Vstupní motivace spočívala většinou ve sdělení tématu hodiny, průběžně byli žáci motivováni mezipředmětovými vztahy, aktualizací učiva, názorem, žakovskými referáty vypracovanými na základě osobních zkušeností (návštěvy Nepálu a Thajska), soutěžemi i křížovkami připravenými žáky. Učivo bylo procvičováno v úvodu i průběhu hodin, učitelka žáky průběžně hodnotila, oceňovala snahu a pokrok. Závěrečné opakování poskytlo vyučující i žákům dostatečnou zpětnou vazbu o míře zvládnutí probíraného učiva.

Vyučování probíhalo v přátelské a pracovní atmosféře. Dohodnutá pravidla jednání žáci akceptovali, jejich osobnost učitelka plně respektovala. Klima třídy ve sledovaných hodinách bylo podnětné a příznivé, byla patrná vzájemná důvěra a zájem žáků o předmět. Použité formy a metody práce umožňovaly rozvoj komunikativních kompetencí žáků, zvláště při vzájemné komunikaci mezi sebou navzájem.

Kvalita výuky zeměpisu měla celkově vynikající úroveň.

Hudební výchova

Časová dotace hodin odpovídala učebnímu plánu, osnovy byly plněny. Bezprostřední příprava učitelky na sledované hodiny byla promyšlená a pečlivá, stanovené cíle hodin se dařilo plnit.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučující hudební výchovy je v souladu s právními předpisy. Výuka hudební výchovy probíhala v odborné učebně, která je prostorná, světlá, po estetické stránce velmi pěkná, její prostředí bylo pro žáky podnětné. Místnost je funkčně vybavena speciálními židlemi, kobercem, klavírem a dalšími hudebními nástroji, které byly v průběhu hodin dostatečně používány. Nevhodné bylo uspořádání židlí během vokální a instrumentální činnosti - nebylo optimálně využito prostorových možností učebny.

Struktura hodin odpovídala výukovým cílům a věku žáků, kteří nepřijímali učivo pouze pasivně, tedy nasloucháním, ale aktivní činností s využitím dřívějších znalostí se podíleli na jeho postupném osvojování. Učitelka je vedla vhodně kladenými otázkami k samostatnému myšlení. Hudební činnosti na sebe logicky navazovaly. V hodinách probíhala činnost hlasová, instrumentální, mluvená, nechyběla dechová a intonační cvičení. Při zpěvu byli žáci doprovázeni hrou učitelky na klavír a kytaru. Bylo využito i doprovodu žáků na hudební nástroje (kytara, Orffovy hudební nástroje). Žákům byla na příkladech uvedena a vysvětlena funkčnost a použití příslušných nástrojů. Vhodný výběr písní vyvolával zájem dětí o zpěv, žáci byli po celou dobu vyučování aktivní.

Motivace byla zařazena v hospitovaných hodinách účelně. Při hodnocení převažovalo pozitivní slovní hodnocení, ojediněle byla práce žáka ohodnocena známkou.

Vyučující respektovala osobnost žáků, což vedlo ke spontánnímu chování žáků a vzájemným vstřícným vztahům mezi učitelkou a dětmi. Ne vždy se však žáci vyjadřovali souvislou větou, na otázky často odpovídali jednoslovně. Vyjadřování učitelky a její komunikace se žáky byla na velmi dobré úrovni.

Výuka hudební výchovy měla ve všech sledovaných oblastech velmi dobrou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vychází především z hospitací ve vyučovacích hodinách. V průběhu vyučování prokazovali žáci velmi dobré znalosti, což je dokladem toho, že poznávací složce vzdělávání je věnována patřičná pozornost. Vzdělávací cíle v oblasti hodnotové, orientované k formování osobnostních rysů a mravních vlastností žáků jsou celkově naplňovány v menší míře. Sociální dovednosti žáků nebyly v hospitovaných hodinách rozvíjeny v dostatečné míře v oblasti vzájemného hodnocení a sebehodnocení.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina s kapacitou 54 žáků je zařazena jako součást školy. Ve školním roce 2001/2002 má k docházce zapsaných 49 žáků, kteří jsou rozděleni do dvou oddělení. Provozní doba je stanovena v ranních i odpoledních hodinách.

Obě vychovatelky mají požadovanou pedagogickou i odbornou způsobilost, což se

pozitivně projevuje v kvalitě výchovně vzdělávací práce. Jedna vychovatelka je zaměstnána na částečný pracovní úvazek. Pro svoji činnost využívá školní družina dvě samostatné třídy, které prostorově vyhovují počtu přihlášených žáků a jsou funkčně a účelně zařízeny. Aktuální výzdoba vytváří pro žáky příjemné a podnětné prostředí. Vybavení hračkami, stavebnicemi, společenskými hrami je celkově dobré. Finanční příspěvek stanovený zřizovatelem je zpětně využíván na materiální zabezpečení družiny. Pro sportovní činnosti je využívána také školní tělocvična.

Plánování činnosti školní družiny má velmi dobrou kvalitu, opírá se o rámcový roční plán práce s jasně vytyčenými cíli, který je konkrétněji rozpracován do jednotlivých oblastí činnosti v rámci týdenních plánů. Týdenní plány jsou přehledné a konkrétní, je zde patrná promyšlenost při plánování výchovně vzdělávacích činností. Rozsah stanoveného provozu vychází z potřeb žáků i jejich rodičů. Způsoby řízení založené na osobním jednání v malém kolektivu pedagogických pracovníků, denní kontakt s třídními učitelkami, výchovnou poradkyní a s vedením školy vedou k operativnímu jednání. Povinná dokumentace školní družiny je vedena řádně, úplně a pečlivě. Vnitřní řád školní družiny je funkční, pouze formulace týkající se docházky žáků není volena zcela vhodně.

Při organizování aktivit školní družiny se upřednostňuje tradiční struktura činností, ve které se střídají činnosti odpočinkové, rekreační a zájmové. Organizace pobytu dětí ve školní družině je aktuálně přizpůsobována jejich potřebám, vychází z konkrétních podmínek a jejím cílem je respektovat osobnost žáka a zároveň podporovat rozvoj tvořivosti, spolupráce, aktivity a komunikace. Součástí denních činností je také příprava na vyučování. Realizace některých činností dětí ve školní družině je přizpůsobována dojíždějícím žákům a účasti některých žáků v zájmových kroužcích pořádaných školou. Plynulost probíhajících činností je z tohoto důvodu částečně narušena. V průběhu inspekce byly sledovány odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Výchovné a vzdělávací cíle pro činnosti byly voleny vhodně a dařilo se je plnit. Postupy práce a zvolené metody byly vzhledem k věku účastníků přiměřené. Vychovatelky uplatňovaly rozmanité aktivizující metody, kterými se snažily povzbudit žáky k činnostem. Zařazovaly vhodnou motivaci a účinné pozitivně směřované hodnocení, vytvářely prostor pro vzájemnou komunikaci.

Pro výchovně vzdělávací činnost má zařízení výborné personální podmínky, velmi dobré prostorové a materiální podmínky, které se snaží efektivně využívat. Ve sledovaných činnostech bylo plánování, organizace, motivace, hodnocení, interakce a komunikace na velmi dobré úrovni. Celková kvalita výchovně vzdělávací činnosti školní družiny z hlediska podmínek, nabídky a vlastní realizace volnočasových aktivit je velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

V koncepci rozvoje školy, kterou zpracoval ředitel na období 1999 – 2002, jsou vymezeny dva základní cíle: poskytnout žákům kvalitní základy všeobecného vzdělání, k tomu vytvořit potřebné podmínky a rozvíjet osobnost každého žáka. I když v tomto materiálu není uvedena analýza podmínek a prostředí školy v době, kdy koncepce vznikla, vycházel ředitel při její tvorbě především z obecných požadavků kladených na současnou školu. Koncepční záměry jsou konkrétně rozpracovány v celoročním plánu práce školy, jehož součástí je vymezení úkolů

v jednotlivých oblastech života školy včetně prostředků k jejich dosažení, organizační zabezpečení školního roku a dále dílčí plány (plán práce třídních učitelů, výchovného poradce, předmětových komisí a metodického sdružení, školní družiny, žákovské samosprávy). O reálnosti vytyčených cílů v koncepci rozvoje školy i v celoročním plánu svědčí to, že byly nebo jsou v průběhu stanoveného období téměř všechny úspěšně splněny. Krátkodobé plánování je realizováno prostřednictvím písemně zpracovávaných týdenních plánů, ve kterých jsou uvedeny úkoly včetně stanovení odpovědnosti za jejich splnění, ne vždy jsou uváděny termíny plnění. Výuka je ve škole realizována podle schváleného učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola, který je rozpracován tak, aby vycházel z podmínek školy a vyhovoval potřebám a zájmům žáků. Obsah učebních osnov je rozpracováván v tematických plánech učiva pro jednotlivé předměty, které se liší formou zpracování. V předloženém tematickém plánu učiva pro volitelný předmět seminář a praktika z přírodovědných předmětů v osmém a devátém ročníku není jeho uvedený obsah učiva v souladu s obsahem daným osnovami realizovaného vzdělávacího programu pro tento předmět. Výuka je zaměřena pouze na matematické učivo, nikoliv na tematické celky z fyziky, chemie a přírodopisu.

Kvalita a účelnost plánování vzhledem k velikosti školy a jejím podmínkám je i přes dílčí pochybení týkající se obsahu učebních osnov volitelného předmětu velmi dobrá.

Organizování

Organizační řád, který obsahuje množství dílčích řádů vzájemně se doplňujících, podrobně a komplexně pojímá řízení i celkový chod školy. V jeho přílohách byly drobné nepřesnosti.

Organizační struktura umožňuje účinné a efektivní řízení školy. Dokumentace školy upravující organizaci výchovně vzdělávacího procesu je vedena řádně, drobné nedostatky byly odstraněny během inspekční činnosti. Název školy na zřizovací listině a úředním razítku školy není v souladu s názvem uvedeným v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení a s vyhláškou o základní škole, v platném znění. Základní škola spolupracuje s Pedagogickou fakultou MU v Brně, studenti učitelského studia na škole absolvují odbornou praxi. Ve výchovně vzdělávacím procesu jsou realizovány projekty s garancí této fakulty. Zapojení základní školy do této spolupráce je pro školu přínosné.

Je ustavena pedagogická rada, metodické zařízení na I. stupni a předmětové komise na II. stupni. Pedagogické rady se scházejí dle termínu uvedených v ročním plánu, projednávají pedagogické záležitosti chodu školy, zabývají se prospěchem a chováním tříd i jednotlivých žáků. Předmětové komise a metodické zařízení koordinují práci v jednotlivých ročnících, organizují zapojení do soutěží, pořádání exkurzí a plní řadu dalších úkolů. Provozní záležitosti jsou řešeny na provozních poradách všech zaměstnanců školy. Přenos informací uvnitř školy je pružný a funkční. Rodiče jsou o výsledcích žáků informováni na pravidelných třídních schůzkách, mají možnost individuálně navštívit školu. O kázeňských přestupcích žáků a o zhoršeném prospěchu jsou rodiče informováni dopisem. V oblasti vzájemné komunikace rodičů a školy byly zjištěny drobné nedostatky spočívající v absenci některých informací o žácích. Informační systém ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, je funkční. Ochrana osobních dat žáků i zaměstnanců školy je zajištěna bezpečným uložením osobní agendy.

Na škole působí žákovská samospráva. Organizováním její činnosti je pověřena vyučující, se kterou se samospráva schází. V tomto školním roce proběhly dvě pracovní schůzky s ředitelem školy, pro něhož představovaly důležitý zdroj inspirace. Žáci se v tomto orgánu učí komunikovat, jednat, vyjadřovat své názory a přijímat názory ostatních. Tento podíl žáků na řízení školy je přínosný a podporuje jejich smysl pro odpovědnost za chod školy a péči

o majetek školy. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 obsahuje náležitosti dané zákonem, s pracovníky školy byla projednána. Zpráva poskytuje dostatek informací o uplynulém školním roce, obsahuje prvky sebehodnocení školy. Rozhodnutí ředitele jsou jednoznačná a konkrétní. Připomínky a podněty státních orgánů jsou plně využívány a operativně zapracovány do dokumentů školy.

Organizační uspořádání vychází z podmínek a potřeb školy, je dostatečně funkční. Celkově je kvalita organizování a informačních systémů na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy přistupuje k zaměstnancům s důvěrou, dává jim prostor pro seberealizaci a uplatnění vlastní iniciativy. Některé pravomoci související s pedagogickým řízením školy delegoval na svou zástupkyni. Společně pak věnují zvýšenou pozornost organizačnímu zajištění chodu školy a operativnímu řízení. Operativní řízení vychází z plánované činnosti a opírá se o pravidelné porady vedení školy. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů je využívána optimálním způsobem, pracovníci bez potřebné kvalifikace jsou vedeni k dalšímu vzdělávání. Určité nedostatky jsou v metodickém vedení začínajících učitelů a sebevzdělávání učitelů, které by reflektovalo současné pedagogické trendy ve vzdělávání. Kritéria pro přidělování nenárokových složek platu jsou stanovena na základě promyšleného a projednaného systému. Také účast školy v různých projektech je motivujícím prvkem. Tím škola postupně vytváří systém vnitřního hodnocení.

Úroveň vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní mechanismy jsou v písemné podobě přehledně a velmi podrobně zpracovány a dotýkají se všech oblastí činnosti školy. Ředitel má společně se zástupkyní stanovený roční plán kontrolní a hospitační činnosti, ve kterém jsou dána kromě předmětů kontrolní činnosti a plánovaných realizátorů i přesná data realizace. Při kontrole se zaměřují na aktualizaci osobních údajů zaměstnanců, upřesnění informací v kartotéce žáků, preventivní prohlídky zaměstnanců, kontrolu povinné dokumentace vedené učiteli a vychovatelkami, kontrolu žákovských knížek, tříd, časové dodržování učebních plánů, na funkčnost dozorů. Ve vedení povinné dokumentace byly přesto ojediněle zjištěny drobné nedostatky. Důsledně jsou ze strany vedení plánovány hospitace. Poznatky z hospitační činnosti jsou s učiteli projednány a jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Začínající učitelky (jazyka anglického) mají svou uvádějící učitelku, která hospituje v jejich hodinách. Její pozornost je třeba zaměřit na oblast metodického vedení výuky. Naopak dostatečné množství vzájemných hospitací mezi pedagogy jednotlivých předmětů jsou jedním z efektivních prostředků pro zlepšování kvality výchovně vzdělávacího procesu.

Výsledky žáků v oblasti vzdělávací a výchovné (kázeňské přestupky a neomluvená absence) jsou průběžně sledovány a jsou vyhodnocovány na pedagogických radách. Připomínky rodičů (v kladném či záporném smyslu) na třídních schůzkách jsou také analyzovány a na jejich základě jsou učiněna opatření. Zpětnou vazbu o kvalitě výuky získalo vedení školy prostřednictvím zadaných standardizovaných testů. Evaluační nástroje pro sledování a hodnocení úrovně školy jsou využívány.

Kontrolní mechanismy mají velmi dobrou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Velmi dobrá a systematická řídicí práce ředitele školy vytváří odpovídající podmínky pro plnění realizovaného vzdělávacího programu.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

K zhodnocení efektivnosti využívání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu bylo stanoveno kontrolované období kalendářního roku 2001.

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Základní škola hospodaří s prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele na provoz, s prostředky získanými vlastní činností a s prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu prostřednictvím zřizovatele. Předmětem kontroly je hospodaření s příspěvkem státního rozpočtu.

Závaznými ukazateli rozpisu rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání byly v roce 2001 objem neinvestičních výdajů celkem (příspěvku na provoz) ve výši 5.505.000,- Kč, objem mzdových prostředků na platy ve výši 3.887. 000,- Kč a objem prostředků na ostatní platby za provedené práce (OPPP) ve výši 34.000,- Kč. Ostatní ukazatele, tzn. zákonné odvody pojistného, přiděl do FKSP a přímé ostatní neinvestiční výdaje (ONIV) byly škole určeny orientačně.

Z celkového rozpočtu příspěvku na provoz poskytnutého ze státního rozpočtu škola použila na mzdové prostředky celkem 71,21 %, z toho na platy celkem 70,61 %, na zákonné odvody pojistného včetně přidělu do FKSP 26,31 %. Na přímé ostatní neinvestiční výdaje (ONIV) celkem použila 2,48 %, z toho na učebnice a školní potřeby vyčerpala 1,14 % z celkového rozpočtu příspěvku. Škola dodržela závazný ukazatel rozpočtu příspěvku na provoz, finanční prostředky státního rozpočtu vynaložila na přímé náklady na vzdělávání a na služby, které souvisejí s rozvojem školy.

V kontrolovaném období škola vykázala v hlavní činnosti hospodářský výsledek ve výši 66,86 tis. Kč a v hospodářské činnosti zisk ve výši 177,14 tis. Kč, tj. zlepšený hospodářský výsledek celkem 244,- tis. Kč. Finanční prostředky státního rozpočtu škola vyčerpala na 99,98 % a řádně je ve stanoveném termínu vykázala svému zřizovateli v údajích o finančním vypořádání poskytnuté dotace (příspěvku na provoz). Nedočerpala prostředky limitu na ostatní platby za provedené práce (OPPP) v částce 884,- Kč, které ve stanoveném termínu prostřednictvím zřizovatele odvedla do státního rozpočtu.

Podíl příspěvku na provoz poskytnutého ze státního rozpočtu na celkových provozních nákladech školy v hlavní činnosti činí 70,92 %.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace – limit prostředků na platy byl čerpán ve výši 100 %, navíc ZŠ čerpala prostředky na platy z vlastního fondu odměn, které se do závazných limitů mzdové regulace nezahrnují. Stanovený limit prostředků ostatních plateb za provedenou práci (OPPP) škola nedočerpala částkou 884,-Kč. Šlo o finanční prostředky na odstupné stanovené v rámci limitu na ostatní platby za provedenou práci (794,-Kč) a úsporu prostředků na OON (90,-Kč).

Stanovený limit počtu pracovníků nebyl dočerpán o 1,495 pracovníka, limit prostředků na

platy byl dodržen.

Personální agenda ZŠ je vedena přehledně. V osobních spisech zaměstnanců školy je založena potřebná dokumentace. Zařazení zaměstnanců do platových tříd a platových stupňů, zápočet praxe u vybraného vzorku zaměstnanců odpovídá platnému právnímu předpisu.

Pro kontrolované období je zpracován přehledný a podrobný vnitřní platový předpis, který je v souladu s platnými právními předpisy. Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že způsob vyplácení osobních příplatků a odměn je v souladu s platnou legislativou.

Čerpání nenárokových složek platu – rozdělení mezi osobní příplatky a odměny bylo v poměru 73,44 % ku 26,56 %.

Kontrolou tvorby fondu kulturních a sociálních potřeb (dále fond) bylo zjištěno, že základní přiděl do fondu je tvořen v souladu se zákonným předpisem. Kontrola použití prostředků fondu byla provedena v návaznosti na rozpočet a směrnici č. 1 ze dne 1. března 2001. Čerpání fondu bylo v souladu s platnou legislativou.

Hodnocení efektivity čerpání OINV

Z celkového rozpočtu příspěvku na provoz ze státního rozpočtu byl škole orientačně stanoven ukazatel prostředků přímých ostatních neinvestiční výdajů ve výši 122.000,- Kč. Po splnění povinných odvodů pojistného a přidělu do FKSP mohla škola použít na přímé ostatní neinvestiční výdaje celkem 123 161 Kč. Z těchto prostředků škola vyčerpala 38 % na učebnice, 13,84 % na učební pomůcky, 10,54 % na vzdělávání zaměstnanců, (z toho 6,5 % na další vzdělávání pedagogických zaměstnanců), 10,64 % na ochranné osobní pracovní potřeby, 16,37 % na náhrady cestovních výdajů a 10,61 % na ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů. Škola použila hospodárně finanční prostředky na přímé náklady na vzdělávání a v souladu s obecně právními předpisy.

V normativním rozpisu neinvestičních výdajů (příspěvku na provoz) byly škole rozepsány finanční prostředky na individuální integraci postižených 12 žáků ve výši 8.000,- Kč. Finanční prostředky škola použila v souladu s rozpočtem především na nákup učebnic a učebních pomůcek pro žáky s vývojovými poruchami učení a chování.

Účetnictví školy a zpracování mzdové agendy je zajišťováno dodavatelsky s využitím výpočetní techniky a softwaru EKOS a UNIKOS. Organizace má zpracované interní směrnice, které upravují jednotlivé oblasti účetnictví a jeho vedení, aby bylo úplné, průkazné a správné. V účetnictví postupuje podle platné Účtové osnovy.

Kontrolou účetních dokladů bylo ověřeno, že organizace účtuje na podkladě řádných účetních dokladů, které mají náležitosti stanovené zákonem o účetnictví.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Z celkového příspěvku na provoz ze státního rozpočtu byly škole vyčleněny účelové prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků v celkové výši 8.000,- Kč. Škola vyčerpala účelové finanční prostředky v plné výši pro potřebu personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy v oblastech vedoucích k prohloubení jejich odbornosti a specializace.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

V roce 2001 základní škola neobdržela ze státního rozpočtu žádné investiční prostředky.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření za účetní období roku 2001 byla zpracována jako příloha Výroční zprávy o činnosti školy. Zpráva je výstižná a obsahuje základní ekonomické údaje o hospodaření školy v souladu s platnými předpisy.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

U kontrolovaných oblastí nebylo zjištěno nevhodné nebo neefektivní čerpání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu. Poskytnuté prostředky byly řádně zúčtovány se státním rozpočtem.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní jídelna

Školní jídelna jako součást základní školy zabezpečuje stravování žákům a zaměstnancům školy a poskytuje omezené stravovací služby pro veřejnost v souladu se zřizovací listinou. Jídelna má volnou kapacitu a zabezpečuje rovněž stravování žáků dalších čtyř škol, které jsou zařazeny v síti škol. Za plynulý a hospodárný chod celého stravovacího zařízení odpovídá řediteli školy vedoucí školní jídelny, která tuto funkci vykonává od 24. března 1983.

Prostory stravovacího zařízení jsou umístěny v přízemí budovy školy. Provozní příslušenství tvoří kancelář vedoucí školní jídelny, prodej stravenek, jídelna, výdej stravy veřejnosti, šatna, sociální zařízení zaměstnanců školní jídelny. Výdej všech denních jídel provádí pracovníce školní jídelny. Vybavení školní kuchyně je v mnoha případech staršího data, zařízení školní kuchyně je průměrné.

Finanční normativy na nákup potravin byly pro jednotlivé kategorie strávníků stanoveny v souladu s vyhláškou o školním stravování. Jejich čerpání v jednotlivých měsících kontrolovaného roku 2001, které současně vypovídá o hospodaření s poplatky strávníků, nebylo vyrovnané. V prosinci 2001 jídelna překročila finanční normativ na potraviny a od začátku do konce kalendářního roku 2001 vykázala vysokou úsporu finančního limitu na potraviny (překročení či úspora finančního limitu na potraviny by se měly blížit nule).

Podkladem pro stanovení plné ceny hlavního jídla pro dospělého strávnicka v roce 2001 byla plná kalkulační cena jídla, skládající se z hodnoty potravin, mzdových a věcných nákladů, zpracovaná pro rok 1998. Z výpočtu ceny jídla, který vycházel z nákladů na přípravu jídla pro dospělé strávnicky v roce 2001 vyplynulo, že jídelna prodávala v kontrolovaném roce obědy cizím strávnickům (v rámci omezených stravovacích služeb pro veřejnost v souladu se zřizovací listinou) za nižší cenu, než byly skutečné náklady na oběd v položce mzdových nákladů. V roce 2001 činily skutečné mzdové náklady na 1 oběd 15,08 Kč a jídelna prodávala oběd za cenu, v jejíž kalkulaci byly mzdové náklady v částce 10,30 Kč. Vedení školy je tato skutečnost známa a v době provádění kontroly realizovalo příslušná opatření. Hospodaření školní jídelny skončilo v roce 2001 ztrátou, kterou vypořádá zřizovatel.

Účetní evidenci školního stravování zpracovává vedoucí školní jídelny na příslušných tiskopisech bez použití PC programu pro školní jídelny. Způsob měsíčního vyúčtování podává ucelený obraz o hospodaření jídelny.

Kvalita činnosti školní jídelny je velmi dobrá.

Kontrola oblasti BOZP a CO

Předložená dokumentace byla úplná také zásluhou odborné poradenské firmy, se kterou škola spolupracuje. V této souvislosti bylo konstatováno, že některé materiály jsou spíše všeobecného charakteru např. v osnově obecného školení žáků z BOZP nejsou zcela přesně konkretizována rizika hrozící žákům a ve směrnici o poskytování OOPP není poskytování těchto OOPP zcela v souladu s potřebami školy. Je nezbytné učinit potřebné kroky k získání závodního lékaře. Při fyzické kontrole stavu objektů se vyskytly některé drobné nedostatky, jako jsou vyčnívající hrany uzávěrů (kohoutů) radiátorů na chodbách a poškozený stupeň venkovního vstupního schodiště. Jako důsledek terénních úprav je v současné době z hlediska BOZP nevyhovující areál školního hřiště. Upravované plochy je nutné řádně označit a žáky prokazatelně seznámit se zákazem vstupu do těchto prostor.

Při kontrole v oblasti BOZP a PO nebylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů, tato oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Výchovné poradenství

Funkce výchovného poradce je zabezpečena vyučující, která kromě své aprobace vystudovala speciální pedagogiku a absolvovala kurz výchovného poradenství. Její činnost se řídí ročním plánem práce, který je účelně a promyšleně zpracovaný. Plán je rozpracován na oblast výukovou, volbu povolání, na práci se žáky se specifickými poruchami učení a péči o žáky integrované. Pro integrované žáky jsou účelně vypracovány individuální plány. Výchovná poradkyně pečlivě vede potřebnou dokumentaci, koordinuje chod školy vztahující se k péči o talentované, problémové a vycházející žáky. Systém a evidence žáků se specifickými poruchami učení a integrovaných žáků je přehledný a neustále aktualizovaný. Stejně příkladné jsou podrobné záznamy o návštěvách rodičů ve škole, při kterých jsou řešeny vzdělávací či výchovné problémy žáků. Spolupráce s rodiči je velmi dobrá. Vzniklé problémové situace byly prozatím řešeny ke spokojenosti rodičů a školy současně. Kromě spolupráce s vedením školy a rodiči je výchovná poradkyně v neustálém kontaktu s třídními učiteli, drogovým preventistou a pracovníky pedagogicko-psychologické poradny. Konzultační hodiny nemá výchovná poradkyně stanoveny, žáci, rodiče i učitelé ji mohou navštěvovat v případě potřeby. Pro řádnou informovanost žáků i rodičů slouží nástěnka, na které jsou zveřejňovány aktuální náborové materiály pro vycházející žáky. Výchovná poradkyně si plně uvědomuje důležitost a zodpovědnost své práce. Podílí se na dobré prezentaci školy a jejím koncepčním rozvoji. Vhodné využití volného času žáků považuje výchovná poradkyně, drogový preventista a ostatní pedagogové za nejlepší prevenci v oblasti sociálně patologických jevů. Ti také rozvíjí u žáků estetické potřeby zprostředkováním návštěvy výstav, koncertů, divadelních představení, besed a přednášek.

Výchovné poradenství má velmi dobrou úroveň.

Školní projekty

V průběhu školního roku jsou zpracovávány a úspěšně realizovány dlouhodobé (např. Cernet) i krátkodobější (Matematika bez bázně, Multimediální gramotnost žáků, Slabikář dětských práv a svobod, Zdravý životní styl aj.) projekty a programy různého zaměření, které zpracovávají především pedagogičtí pracovníci školy. Realizace projektů příznivě působí na rozvoj osobnosti žáků.

Mimoškolní činnost

Škola nabízí žákům bohatou zájmovou činnost prostřednictvím 17 zájmových kroužků a umožňuje tak rozvíjet jejich vlohy a nadání v mnoha oblastech. Tuto možnost využívá asi 70 % žáků školy. Řada kroužků z oblasti jazykové, hudební, přírodovědné, sportovní, technické a další je vedena převážně pedagogy školy. Zároveň se žáci školy účastní různých soutěží a olympiád, které organizuje škola nebo jiné organizace.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst.1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva o činnosti školy za škol. rok 2000/2001
- Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001
- Koncepce rozvoje školy 1999 – 2002
- Inspekční zpráva ze dne 4. 1. 1999 č.j.:121 002/99-11018
- Celoroční plán práce školy ve školním roce 2001/2002
- Tematické plány učiva hospitovaných předmětů
- Týdenní plány práce ve školním roce 2001/2002
- Hodnocení celoročního plánu práce školy za školní rok 2000/2001
- Organizační řád školy
- Provozní řád školy
- Klasifikační řád
- Rozhodnutí vydaná ředitelem školy
- Interní pokyny ředitele školy
- Záписy z provozních porad
- Záписy z jednání předmětových komisí a metodického sdružení
- Pracovní náplně pracovníků
- Dokumentace výchovného poradenství (plán protidrogové prevence, přehled žáků se specifickými poruchami, individuální plány integrovaných žáků, plán činnosti)
- Záписy z třídních schůzek
- Jednací protokol
- Plán a podklady ke kontrolní činnosti ředitele
- Kriteria pro hodnocení učitelů pro poskytování nenárokových složek platu
- Přehled dalšího vzdělávání učitelů
- Žákovské písemnosti (namátkou vybrané sešity, diktáty, pís. práce, laboratorní práce)
- Žákovské knížky
- Dokumentace školní družiny (dle Vyhlášky MŠMT č. 87/1992., § 9)
- Vnitřní řád školní družiny
- Přehled zájmových kroužků, plán činnosti
- Přehled mimoškolní činnosti
- Školou zpracované projekty
- Zřizovací listina ze dne 15. 12. 1994 s účinností od 1. 1. 1995, ze dne 4. 2. 1998 s účinností 14. 2. 1998, ze dne 20. 12. 2000 s účinností od 20. 12. 2000
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. BM0004/292 ze dne 10. 4. 2000 účinné od 10. 4. 2000
- Výkaz o základní škole (MŠMT) V3-01 podle stavu k 30. 9. 2001 ze dne 4. 10. 2001

- Výkaz o společném stravování dětí a mládeže Škol (MŠMT) V17-01 podle stavu k 15. 10. 2001 ze dne 16. 10. 2001
- Čtvrtletní výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 o pracovních a mzdových prostředcích v regionálním školství za I. – 4. čtvrtletí 2001 ze dne 6. 1. 2002
- Limit prostředků na platy pro rok 2001 ze dne 26. 11. 2001
- Neinvestiční ukazatele roku 2001 (upravený rozpočet) ze dne 16. 1. 2002
- Pracovní řád pro zaměstnance školy ze dne 23. 3. 2001 s účinností od 1. 7. 2001
- Příkaz ředitele k problematice osobních ochranných pracovních prostředků, pracovní obuvi, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků ze dne 1. 2. 2001
- Směrnice pro zpracování účetnictví a oběh účetních dokladů pro rok 2001
- Vnitřní platový předpis školy pro rok 2001
- Osobní složky vedoucí školní jídelny, samostatné kuchařky, 2 provozních zaměstnanců a 16 pedagogických pracovníků (osobní čísla 32, 12, 15, 16, 10, 5, 6, 11, 21, 22, 25, 27, 29, 33, 19, 7, 13, 24, 26, 17)
- Směrnice čerpání FKSP a rozpočet na rok 2001 ze dne 5. 2. 2001
- Prvotní doklady k čerpání FKSP v r. 2001 na rekreace, nepeněžní dary a ostatní
- Výpisy z běžného účtu FKSP ke kontrolovaným položkám r. 2001
- Přehled o čerpání spotřební normy potravin za prosinec 2001
- Hlášení o školním stravování za měsíc prosinec 2001
- Rozbor stravování školní jídelny a kalkulace nákladů na oběd v roce 2001
- Kalkulační cena oběda – stravování cizích strávníků od 1. 9. 1998
- Účetní závěrka za rok 2001: Výkaz zisku a ztráty sestavený k 31. 12. 2001 Úč OÚPO 4-02, Rozvaha Úč OÚPO 3-02 sestavená k 31.12. 2001, Příloha Úč OÚPO 5-02
- Hlavní kniha 1. – 12. 2001 ze dne 21. 1. 2002
- Přehled obrátů na účtech 50112, 50113, 50115, 518/13, 50121, 51210, 51220, 51815, 51817, 52120, 52130, 52410. 52420, 52710, 52740, 52760, 64950, 64960, 912 včetně prvotních dokladů
- Účetní rozvrh pro rok 2001 – str. 1 -8
- Zúčtování finančních prostředků poskytnutých ŠÚ v roce 2001 ze dne 21. 1. 2002
- Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých OŠMT MMB v roce 2001 ze dne 8. 2. 2002
- Výroční zpráva školy o hospodaření školy za rok 2001 – příloha o hospodaření
- Záznam o absolvování školení BOZP vedoucích pracovníků - ze dne 12. 4. 1999
- Záznam o školení BOZP zaměstnanců ze dne 9. 10. 2001
- Záznam o školení žáků na listu vloženém do třídní knihy na počátku roku, další školení 31. 1. 2002, školení před akcí mimo školu ze dne 18. 1. 2002
- Zpráva o provedení měsíční prověrky bezpečnosti práce ze dne 1. 4. 2001
- Plán ozdravných opatření ze dne 2. 5. 2001
- Kniha školních úrazů, kniha pracovních úrazů
- Statistický výkaz V 36-01 o úrazovosti škol za školní rok 2000/2001 ze dne 4. 10. 2001
- Rozbor školní úrazovosti za školní rok 2000/2001 jako podklad pro výkaz V 36-01
- Vyplněný záznam o školním úraze pro registrovaný úraz za školní rok 2000/2001 ze dne 25. 9. 2001
- Vyhodnocení rizik z 9. 1. 2000 včetně návrhu bezpečnostních opatření k eliminaci rizik
- Vnitřní směrnice pro poskytování OOPP na základě vyhodnocení rizik z 14. 1. 2002
- Osobní karty na poskytování OOPP

- Vlastní směrnice pro dodržování prací a pracovišť zakázaných ženám .... z 22. 1. 2002
- Periodická prohlídka ze dne 14. 12. 2001
- Traumatologický plán z 08/2000
- Revize
- Elektroinstalace z 30. 9. 2001
- Hromosvody z 11/1998
- Tělocvičné nářadí ze dne 28. 8. 2001
- Přenosné el. nářadí z 8. 10. 2001
- Přenosné el. spotřebiče z 8. 10. 2001
- Plyn - školní cvičná kuchyně 4. 6. 2001
- Požární poplachové směrnice
- Požární evakuační plán
- Požární kniha
- Cvičný poplach dne 26. 6. 2001

ZÁVĚR

Obsah hospitovaných vyučovacích hodin všech sledovaných předmětů byl plánován a připravován v souladu s deklarovanými učebními dokumenty. Škola zabezpečuje pro výuku velmi dobré personální a materiální podmínky. Organizace výuky, používané metody a formy práce jsou přiměřené vyučovacím cílům a potřebám žáků. Při plnění vzdělávacího programu je pozornost pedagogů více zaměřena na plnění cílů poznávacích, méně již cílů hodnotových.

Koncepční záměry se daří škole naplňovat. Systematické plánování a promyšlený styl vedení a motivování pracovníků se pozitivně promítá do klimatu školy a do úrovně výchovně vzdělávací činnosti. I přes dílčí nedodržení obecně závazných právních předpisů převažují v oblasti řízení školy výrazná pozitivita.

Vzhledem k obsahu poslední inspekční zprávy, ve které jsou popsány podmínky a průběh vzdělávání, lze konstatovat, že se škole podařilo zlepšit nejen materiální a personální podmínky, ale rovněž kvalita výuky zaznamenala výraznou změnu k lepší úrovni.

V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	D. Pytelová, v. r.
Členové týmu	PhDr. Charlotta Grenarová	Ch. Grenarová, v. r.

Mgr. Ladislava Hodonská

L. Hodonská, v. r.

RNDr. Karel Pigl

K. Pigl, v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Marta Haltmarová, Ludmila Čepičková, Ing. Jiří Koc

V Brně dne 18. března 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. dubna 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Miroslav Janda

Mgr. M. Janda, v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	17. 4. 2002	122 295/02
Zřizovatel	17. 4. 2002	122 296/02
Magistrát m. Brna, PhDr.Lasovský	17. 4. 2002	122 300/02

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány